

DIAGNOZA CALITĂȚII VIEȚII LA NIVEL EUROPEAN

Svetlana GOROBIEVSCHI

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract. Calitatea vieții este un parametru important al competitivității țărilor la nivel mondial. Acest parametru este luat în cont și anual este evaluat de organisme internaționale. Nu mai puțin important indicatorul calității vieții devine pentru țările Uniunii Europene (UE). În teze este expusă metoda de evaluare a calității vieții la nivel european de Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (EUROFOUND). Sunt expuse rezultatele sondajului public la nivel european, care înaintază cele mai actuale probleme ale UE.

Cuvinte cheie: calitatea vieții, indicatori de evaluare, competitivitatea țărilor, diagnoza calității vieții, calitatea societății, evaluarea societății, criză economică.

1. Uniunea Europeană efectuează diagnoza anuală a calității vieții

Cel de-al doilea Sondaj european privind calitatea vieții (SECV), desfășurat de Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (EUROFOUND) în 2007 și publicat în 2009, solicită cetățenilor europeni să evalueze multiple aspecte ale calității societății. Rezultatul este o imagine de ansamblu a diferitelor realități sociale din cele 27 de state membre ale UE, din Norvegia, Croația, Fosta Republică Iugoslavă, a Macedoniei și Turcia.

Întrucât calitatea vieții (CV) nu poate fi redusă la o singură valoare de măsurare, raportul prezintă o serie de indicatori inovatori care se bazează pe răspunsurile la SECV:

- ✓ indice al serviciilor publice;
- ✓ indice al serviciilor de vecinătate;
- ✓ indice al serviciilor de sănătate;
- ✓ indice de măsurare a încrederii în instituții;
- ✓ indice de măsurare a tensiunilor rasiale în interiorul societății.

Pe baza analizei acestor indici, raportul trece la identificarea măsurii în care calitatea societății și a serviciilor publice diferă la nivelul țărilor europene. Analiza arată, de asemenea, că există diferențe între țări în evaluarea societății, asociate diferențelor de venit, vârstă și gen.

Obiectivul promovării calității societății în Europa creează, în prezent, noi provocări într-o Uniune Europeană (UE) care adună laolaltă 27 de țări diferite. Aceasta presupune promovarea coeziunii sociale în cadrul unor societăți care se diversifică la nivel intern, pe măsură ce tot mai mulți oameni profită de dreptul de a călători și lucra pe teritoriul întregii Uniuni. În plus, criza economică atrage după sine cereri de împiedicare a clasificării societăților europene în societăți afectate de recesiune și societăți neafectate imediat. Succesul UE în a răspunde acestor provocări este esențial, în măsura în care legitimitatea integrării europene depinde de promovarea eficientă a calității societății europene pentru toți cetățenii Europei. Toți furnizorii de servicii care contribuie la calitatea societății – guvernele naționale, regionale și locale, precum și partenerii sociali și instituțiile societății civile – trebuie să trateze evaluările cetățenilor și, astfel, să îmbunătățească politicile și acțiunile.

2. Indicatori de evaluare a calității vieții la nivel european

Indicele serviciilor publice include educația, asistența medico-sanitară, transportul public, îngrijirea copilului, îngrijirea vârstnicilor și sistemele de pensii. Majoritatea cetățenilor europeni evaluează pozitiv aceste servicii. Cu toate acestea, evaluările privind serviciile publice sunt relativ ridicate în rândul europenilor care au un venit adecvat și mai scăzute în țările în care nivelul corupției guvernului este considerat ridicat.

Indicele serviciilor de vecinătate se referă la poluarea aerului și poluarea fonică, colectarea deșeurilor, calitatea apei, spațiile verzi și infraționalitate. Per ansamblu, rezultatele sunt pozitive: 42% dintre europeni nu au nimic de obiectat cu privire la aceste 6 domenii și mai puțin de 1 european din 10 are mai multe obiecții. Gradul de satisfacție cu privire la serviciile de vecinătate și controlul infraționalității este mult mai scăzut în zonele urbane și, în interiorul orașelor, pentru persoanele care locuiesc în cartiere care prezintă o structură mixtă complexă din punct de vedere rasial sau etnic. În țările în care guvernul se confruntă cu un nivel scăzut al corupției, evaluarea este mai favorabilă.

Dreptul prin lege la serviciile de asistență medico-sanitară nu este suficient pentru a oferi tratament: persoanele trebuie să aibă acces la servicii de asistență medico-sanitară. Indicele serviciilor de sănătate măsoară acest aspect explorând dificultățile întâmpinate la stabilirea unei programări, durata de deplasare la un cabinet medical sau la o clinică, perioada de așteptare până la consultația propriu-zisă și costul consultației. În medie, 76% dintre cetățenii europeni raportează că nici unul dintre aceste elemente nu constituie o barieră în calea accesului la serviciile de sănătate. Persoanele vârstnice și femeile raportează un număr relativ scăzut de obstacole în calea accesului la serviciile de asistență medico-sanitară. Din rândul celor cu venituri mici, un procent mai mare de persoane declară că întâmpină dificultăți în ceea ce privește solicitarea tratamentului de care au dreptul să beneficieze.

Încrederea în instituțiile politice variază între poliție și sistemul judiciar, care înregistrează un procent ridicat, și parlament și partidele politice, care înregistrează un procent scăzut. Per ansamblu, europenii tind să fie sceptici și mai puțin încrezători sau neîncrezători în ceea ce privește instituțiile politice. Diferențe semnificative în materie de încredere apar între UE-15 și NSM-12, care reflectă măsura în care guvernele naționale sunt văzute drept transparente sau relativ corupte. La nivelul de țară, diferențele de venit au un impact considerabil asupra încrederii în instituțiile politice și în cetățeni.

Conform *indicelui tensiunilor economice*, 30% dintre respondenții SECV raportează numeroase tensiuni între lucrători și conducere și între oamenii bogați și cei săraci. Condițiile materiale exercită o influență semnificativă asupra tensiunilor economice: cei care se confruntă cu diverse lipsuri, au un venit insuficient sau locuiesc în regiuni defavorizate au mai multe șanse să resimtă tensiuni economice.

În ceea ce privește *indicele tensiunilor rasiale, etnice și religioase*, 40% dintre cetățenii europeni intervievați percep numeroase tensiuni între diferitele grupuri rasiale și etnice. 31% indică numeroase tensiuni între diferitele grupuri religioase, iar 50% observă anumite tensiuni în fiecare domeniu de raporturi între grupuri. Contextul național are un impact major asupra acestui indice: tensiunile sunt mult mai accentuate în țările UE-15 decât în NSM-12. Aceasta se poate datora faptului că țările cu un PIB ridicat pe cap de locuitor tind să atragă mai mulți migranți de pe alte continente.

3. Indicatorii politici – componenți importanți ai calității vieții

Veniturile mici ale indivizilor reprezintă în mod constant o cauză a evaluărilor nefavorabile ale societății, creșterea veniturilor persoanelor mai sărace ar trebui să aibă un impact asupra modului în care aceștia evaluează serviciile publice și accesul la asistență medicosanitară, dar și asupra nivelului de încredere și percepției tensiunilor economice. Instruirea funcționarilor publici pentru a demonstra un angajament mai pozitiv față de problemele pe care le întâmpină membrii cu venituri mici ai societății în ceea ce privește birocrăția publică le-ar putea înlesni acestora din urmă accesul și, în consecință, ar contribui la îmbunătățirea evaluării acestora cu privire la calitatea serviciilor publice.

Sporirea încrederii în instituțiile publice presupune reducerea corupției percepute – o problemă cu care se confruntă unele dintre țările UE-15, precum și NSM-12. Guvernele trebuie să întărească politicile anticorupție și aplicarea acestora pentru a face procedurile mai transparente. În locurile unde cartierele oferă servicii de standard inferior, furnizorii de servicii ar trebui să acorde prioritate prevenirii degradării și mai mult a acestora și alinierii standardelor la nivelul orașului sau regiunii în ansamblu.

Este important ca guvernele să trateze tensiunile rasiale, etnice și religioase prin introducerea unor politici care să încurajeze migranții, să înțeleagă pe deplin normele naționale acolo unde locuiesc. Totodată, guvernele ar trebui să încurajeze toți cetățenii să aprecieze trăsăturile pozitive ale integrării.

Cu un scor general de 6 puncte pe o scară a indicilor de la 1 la 10, cetățeanul european de rând are tendința să evalueze pozitiv calitatea serviciilor publice, deși sugerează necesitatea întreprinderii unor demersuri suplimentare de îmbunătățire a calității societății.

4. Concluziile autorului

În timp ce indicatorii de satisfacție față de viață și satisfacția cu nivelul de trai s-a îmbunătățit între 2003 și 2007, în special în noile state membre, au căzut în anii 2008 și 2009. Scăderi ale CV sunt observate în țările care sunt atât mai mult și mai puțin marcate de criza economică: țările care se confruntă cele mai adânc cu recesiunea nu au înregistrat mari schimbări în CV. Cu toate acestea, se pare că Letonia și Estonia, precum și Bulgaria și România, s-au încetinit în creșterea bunăstării populației.

Bibliografia:

1. Anuarul EUROFOUND 2009 "Condiții de viață și de muncă în Europa". Dublin, 2009. 40p.
2. Raportul SECV privind *Evaluarea calității societății și serviciilor publice* este disponibil on-line la: <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef09110.htm>.